ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1963

Vyhlásené: 15.05.1963 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**37**

# VYHLÁŠKA
## Ministerstva poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva

z 5. mája 1963

## o ochrane včiel, vôd a rýb pri ničení škodcov rastlín chemickými prostriedkami

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva v dohode so zúčastnenými ústrednými úradmi ustanovuje podľa § 26 ods. 1 zákona č. 188/1950 Zb. o zdokonalení rastlinnej výroby a podľa § 38 ods. 2 zákona č. 11/1955 Zb. o vodnom hospodárstve v znení zákona č. 12/1959 Zb.:

### § 1
### Úvodné ustanovenie

Táto vyhláška upravuje ochranu včiel, vôd a rýb pri ničení škodcov a burín a potieraní chorôb rastlín chemickými prostriedkami, vykonávanom postrekom, poprášením, aerosolovaním a zahmľovaním (ďalej len „ničenie škodcov“) porastov poľnohospodárskych plodín, stromov a krov.

### Ochrana včiel

### § 2

(1) Chemické prostriedky používané na ničenie škodcov sa delia vzhľadom na účinok, ktorý majú na včely, na tri skupiny:

a) jedovaté prostriedky,

b) škodlivé prostriedky,

c) relatívne neškodné prostriedky.

(2) Zoznam chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe a ich rozdelenie podľa škodlivosti je uvedený v prílohe č. 1.

(3) Porasty poľnohospodárskych plodín, stromy a kry sa delia na porasty, stromy a kry v čase kvetu včelami navštevované a nenavštevované (príloha č. 2).

(4) Porast poľnohospodárskych plodín sa považuje za kvitnúci, ak sú na jeho jednom štvorcovom metri priemerne viac ako dve kvitnúce rastliny navštevované včelami.

### § 3

Ničenie škodcov jedovatými prostriedkami sa nesmie vykonávať

a) na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín navštevovaných včelami, s výnimkou hrachu a hrachu siateho roľného,

b) na kvitnúcich stromoch a kroch navštevovaných včelami,

c) na kvitnúcich porastoch hrachu a hrachu siateho roľného v čase, keď včely lietajú.

**§ 4**

Ničenie škodcov škodlivými prostriedkami sa nesmie vykonávať v čase, keď včely lietajú

a) na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín navštevovaných včelami vrátane hrachu a hrachu siateho roľného,

b) na kvitnúcich stromoch a kroch navštevovaných včelami.

**§ 5**

Ničenie škodcov neškodnými prostriedkami je dovolené i v čase, keď včely lietajú, pokiaľ boli dodržané predpísané koncentrácie, dávky a spôsob použitia týchto prostriedkov.

**§ 6**

(1) Ničenie škodcov jedovatými prostriedkami, pokiaľ je podľa tejto vyhlášky dovolené, smie sa vykonávať len v takej vzdialenosti od kvitnúcich porastov poľnohospodárskych plodín, kvitnúcich stromov a krov navštevovaných včelami alebo od stanovišťa včelstiev, ktorá pri spôsobe ničenia, druhu chemického a mechanizačného prostriedku a pri sile a smere vetra zaručuje, že použité prostriedky na ne nedopadnú. Pri ničení škodcov škodlivými prostriedkami musí sa uvedená vzdialenosť dodržať, ak sa ničenie škodcov vykonáva v čase, keď včely lietajú.

(2) Ničiť škodcov na porastoch poľnohospodárskych plodín pod kvitnúcimi stromami je dovolené

a) jedovatými prostriedkami len takým spôsobom, ktorý vylučuje zanesenie týchto prostriedkov na kvety stromov,

b) škodlivými prostriedkami takým spôsobom, ktorý vylučuje ich zanesenie na kvety stromov v čase, keď včely lietajú.

**§ 7**

(1) Ak je potrebné vykonať ničenie škodcov na poraste poľnohospodárskych plodín, ktorý sa považuje za kvitnúci, pretože na jednom štvorcovom metri sú priemerne viac ako dve kvitnúce rastliny navštevované včelami (§ 2 ods. 4), nepatriace do porastu poľnohospodárskych plodín (napr. buriny), užívateľ pozemku je povinný tieto rastliny pred ničením škodcov odstrániť, pokiaľ to povaha porastu dovoľuje. Toto ustanovenie platí aj vtedy, ak ide o porast poľnohospodárskych plodín, ktorý tvorí podkultúru stromov.

(2) Zoznam najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami je uvedený v prílohe č. 3.

**§ 8**

(1) Chovatelia včiel sú povinní každoročne do 25. marca oznámiť miestnemu národnému výboru, a to prípadne prostredníctvom dôverníka Československého sväzu včelárov, trvalé stanovištia včelstiev. Rovnakým spôsobom chovatelia včiel ohlásia kočovné stanovištia včelstiev jednak miestnemu národnému výboru doterajších stanovíšť včelstiev, jednak miestnemu národnému výboru, do obvodu ktorého majú sa včelstvá premiestniť; oznámenie treba urobiť aspoň 10 dní pred premiestnením a pripojí sa k nemu, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, jednoduchý situačný náčrtok s označením umiestnenia stanovišťa včelstiev.

(2) Chovatelia včiel sú pri ničení škodcov povinní vhodným spôsobom upozorniť na stanovište včelstiev, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, napr. zavesením žltého rovnostranného trojuholníka o dĺžke strany 1 m vo vertikálnej polohe.

### § 9

Pred každým ničením škodcov jedovatými alebo škodlivými prostriedkami sú organizácie, prípadne užívateľ pozemku vykonávajúci ničenie škodcov (ďalej len „ošetrovateľ porastov"), povinní obstarať si na miestnom národnom výbore údaje o umiestnení stanovíšť včelstiev.

### § 10

Ak chovateľ včiel zistí, že došlo v dôsledku ničenia škodcov k uhynutiu včiel, oznámi to miestnemu národnému výboru. Miestny národný výbor je povinný neodkladne, najneskoršie do 48 hodín od hlásenia uhynutia včiel zistiť rozsah uhynutia včiel, čas ničenia škodcov, spôsob, ktorý sa použil pri ničení, prípadne dávku a koncentráciu použitého chemického prostriedku, podľa možnosti aj rozsah škody. Na vyzvanie miestneho národného výboru sa na zisťovaní zúčastní chovateľ včiel, ošetrovateľ porastov, prípadne veterinár okresného veterinárneho zariadenia, zástupca okresného národného výboru, zástupca Československého sväzu včelárov. O výsledku zistenia urobí miestny národný výbor zápisnicu, ktorej odpis odošle spolu so vzorkou uhynutých včiel vo váhe asi 60 g, t.j. asi 500 kusov a vzorkou ošetreného porastu Výskumnému ústavu včelárskemu v Dole p. Libčice nad Vltavou (na Slovensku Ústrednému štátnemu veterinárnemu ústavu - pobočke v Bratislave) na vyšetrenie príčiny uhynutia včiel.

### § 11

Ustanovenia § 3 a 4 neplatia pri ničení škodcov v miestach, kde najbližšie stanovište včelstiev je vzdialené najmenej 5 km od miesta ničenia.

### § 12

(1) Ak je potrebné, aby sa v záujme spoločnosti ničenie škodcov vykonalo jedovatými alebo škodlivými prostriedkami na kvitnúcich porastoch poľnohospodárskych plodín, stromoch a kroch, a to i prípadne v čase, keď včely lietajú, môže okresný národný výbor povoliť výnimku z ustanovení § 3 a 4, a to buď na žiadosť užívateľa pozemku alebo podľa vlastného uváženia, prípadne na príkaz iného orgánu. Okresný národný výbor neodkladne oznámi povolenie výnimky miestnemu národnému výboru, v ktorého obvode sa majú škodcovia ničiť, ako aj miestnym národným výborom susedných obcí. Miestny národný výbor upovedomí o povolení výnimky chovateľa včiel a užívateľa pozemku, a to najneskoršie 24 hodín pred ničením škodcov a prerokuje s nimi dostupné opatrenia na ochranu včiel (napr. uzavretie včelstiev na 3 hodiny, vyvezenie včelstiev), ktoré sú chovatelia včiel povinní urobiť.

(2) Ak došlo ničením škodcov v dôsledku povolenia výnimky podľa odseku 1 k uhynutiu včiel, môže okresný národný výbor poskytnúť príspevok na úhradu alebo zmiernenie škôd spôsobených uhynutím včiel chovateľom včiel, ktorí urobili opatrenia podľa odseku 1.

## Ochrana vôd a rýb

### § 13

(1) Z hľadiska ochrany vôd a rýb považujú sa za škodlivé všetky chemické prostriedky používané na ničenie škodcov.

(2) Ničenie škodcov nesmie sa vykonávať v pásmach hygienickej ochrany zdrojov pitnej vody 1. a 2. stupňa a povrchových zdrojov pitnej vody 1. stupňa.*)

(3) V ochranných pásmach 1. stupňa pre prírodné liečivé zdroje a zdroje stolových minerálnych vôd, ako aj v užších dočasných ochranných pásmach pre tieto zdroje, smie sa ničenie škodcov

vykonávať iba so súhlasom Inšpektorátu pre ochranu prírodných liečebných kúpeľov a prírodných liečivých zdrojov.**)

(4) Mimo ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3 smie sa ničenie škodcov vykonávať len v takej vzdialenosti od brehov tečúcich vôd, rybníkov, prípadne iných vodných plôch (ďalej len „vody“) a od ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3, ktorá pri spôsobe ničenia škodcov, druhu mechanizačného prostriedku a pri sile a smere vetra a členitosti terénu zaručuje, že chemické prostriedky nedopadnú na brehy a hladinu vôd, prípadne do ochranných pásiem uvedených v odsekoch 2 a 3.

(5) Pred každým ničením škodcov je ošetrovateľ porastov povinný obstarať si na miestnom národnom výbore údaje o ochranných pásmach uvedených v odsekoch 2 a 3 a zistiť polohu vôd.

**§ 14**

Ak rybársky hospodár alebo užívateľ rybníka zistí, že došlo k uhynutiu rýb v dôsledku ničenia škodcov, je povinný oznámiť to miestnemu národnému výboru. Miestny národný výbor v súčinnosti s rybárskym hospodárom alebo užívateľom rybníka, ošetrovateľom porastov a vodohospodárskym orgánom, prípadne okresným hygienikom neodkladne vyšetrí rozsah škody, ku ktorej došlo, čas ničenia škodcov, druh, dávku a koncentráciu chemických prostriedkov, ako aj spôsob ich použitia. O výsledku zistenia miestny národný výbor urobí zápisnicu; odpis zápisnice a aspoň 5 kusov uhynutých rýb, vzorku ošetreného porastu a 1 až 2 litre znečistenej vody odošle Výskumnému ústavu rybárskemu a hydrobiologickému vo Vodňanoch alebo jeho pracoviskám ***) a 1 až 2 litre znečistenej vody a vzorku ošetreného porastu krajskému vodohospodárskemu rozvojovému a investičnému stredisku na zistenie príčin uhynutia rýb.

**Spoločné a záverečné ustanovenia**

**§ 15**

(1) Ničenie škodcov z lietadiel chemickými jedovatými alebo škodlivými prostriedkami musí organizácia zabezpečujúca také ošetrenie porastov oznámiť najmenej 24 hodín vopred miestnemu národnému výboru, v ktorého obvode sa majú škodcovia ničiť, ako aj miestnym národným výborom v susedných obciach. Miestny národný výbor vyhlási v týchto obciach včas, najneskoršie však do 18 hodín predchádzajúceho dňa, deň a hodinu ničenia škodcov z lietadla.

(2) Organizácia (odsek 1) zakreslí stanovištia včelstiev, ochranné pásma uvedené v § 13 ods. 2 a 3 a brehy vôd do orientačnej mapy pre letcov.

(3) Pri ničení škodcov z lietadla chovatelia včiel sú povinní vhodným spôsobom upozorniť na stanovištia včelstiev, pokiaľ včelstvá nie sú umiestnené v zastavaných častiach obce, napr. vyvesením žltého rovnostranného trojuholníka o dĺžke strany 1 m v horizontálnej polohe. Rovnakým spôsobom ošetrovateľ porastov s užívateľom vodného zdroja označia hranicu ochranného pásma uvedeného v § 13 ods. 2 a 3.

**§ 16**

Na obaloch chemických prostriedkov dávaných výrobcom alebo dovozcom do obehu po účinnosti tejto vyhlášky musí byť vyznačené, či ide o jedovatý, škodlivý či neškodný prostriedok.

**§ 17**

(1) Pokiaľ predpisy o hospodárení s obalmi pri obehu tovaru neustanovujú niečo iné, musia sa obaly od chemických prostriedkov a zvyšky chemických prostriedkov z miesta ničenia škodcov

odstrániť a zničiť (spáliť, zakopať a pod.). Obaly a zvyšky chemických prostriedkov nesmú sa vhadzovať do vôd a studní, ani zneškodňovať v ich blízkosti.

(2) Stroje, náradie, ochranné pomôcky použité na ničenie škodcov, ako aj dopravné prostriedky a zariadenia, určené na dopravu chemických prostriedkov, nesmú sa omývať ani vyplachovať vo vodách ani na miestach, odkiaľ by do nich mohli byť spláchnuté.

**§ 18**

Ministerstvo poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva môže povoliť z dôležitých dôvodov v jednotlivých prípadoch z ustanovení tejto vyhlášky výnimky, pokiaľ nejde o ustanovenia § 3 a 4.

**§ 19**

Zrušuje sa vyhláška č. 79/1957 Ú. l. (Ú. v.) o ochrane včiel pri ničení škodcov rastlín chemickými prostriedkami.

**§ 20**

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

**Minister:**

**Krutina v. r.**

**Príloha č. 1**
**vyhlášky č. 37/1963 Zb.**

# ZOZNAM chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe na ničenie škodcov a ich rozdelenie podľa škodlivosti

## ZOZNAM
### chemických prostriedkov používaných v súčasnej dobe na ničenie škodcov a ich rozdelenie podľa škodlivosti

| Chemické prostriedky | Názov prípravku |
|---|---|
| **A. Včelám jedovaté:** | |
| aldrín | Superaldrin |
| arzeničnan olovnatý | Arsokol |
| arzeničnan vápenatý | Aredyn |
| DDT | Dynocid, Dynol, Dykol, aerosol DDT |
| Diazinon*) | |
| dieldrín | Alvit, Dieldrex |
| dinitroortokrezol | Nitrosan, Rafex, Arborol Arborol AC a i |
| DNBP | BNP 20, Dinoseb |
| HCH, lindan | Gamacid, Gamadyn, Lidykol, Gamaryl, aerosol DL, aerosol HCH a i. |
| Endrin*) | |
| heptachlór**) | |
| Isolan*) | |
| malatión | Fosfothion, Arafosfothion |
| paratión | Wofatox |
| **B. Včelám škodlivé:** | |
| Akarition [Tritonl*) | |
| CIPC | Prevenol, Liro CIPC |
| 2, 4-D | Agrion a i. |
| 2, 4-DB | Legumex D |
| demeton | Systox |
| dimefox | Terra Sytam. |
| dipterex | Soldep, Agrodep |
| MCPA | Dikotex |
| MCPB | Legumex M |
| Phosdrin*) | |
| rogor**) | |
| nikotín | Nikotan, Floron |
| 2, 4, 5-T**) | |
| TCA*) | |
| tiometón | Intration, Intrasol, Ekatin |

*) Názov prípravku je t. č. zhodný s názvom účinnej látky.

**) Prípravok na báze tejto látky sa u nás dosiaľ nevyrába, ani nedovaza.

| Chemické prostriedky | Názov prípravku |
|---|---|
| **C. Včelám relatívne neškodné:** | |
| atrazín | Zeazin, Atrazín |
| Brestan*) | |
| kaptan**) | |
| Karathane*) | |
| PCPBS**) | |
| Simazin*) | |
| TMTD | Heryl, Hermal, Hermal L |
| Tedion*) | |
| toxafén | Melipax, Toxafen 10 |
| Thiodan*) | |
| zineb | Novozir N a I. |
| ziram | Novozir L, Ziramín |
| prípravky na báze medi a síry | Kuprikol, Niroxyd, Sulikol, Sulka, Polybarit, Sfinx, síra a i. |

*) Názov prípravku je č. č. zhodný s názvom účinnej látky.
**) Prípravok na báze tejto látky sa u nás dosiaľ nevyrába, ani nedováža.

**Príloha č. 2**
**vyhlášky č. 37/1963 Zb.**

## ZOZNAM poľnohospodárskych plodín, stromov a krov navštevovaných včelami

### ZOZNAM
### poľnohospodárskych plodín, stromov a krov navštevovaných včelami

| Krmoviny | Olejniny | Stromy a kry |
|---|---|---|
| | slnečnica | marhuľa |
| bôb | horčica | broskyňa |
| ďatelina biela | repka olejka | čerešňa |
| ďatelina hybridná (švédska) | repica | višňa |
| ďatelina červená (purpurová) | saflor | slivka |
| vičenec | ľan | jabloň |
| lucerna siata | mak siaty | hruška |
| lucerna piesočná | | malina |
| vika siata | | ríbezľa |
| vika huňatá | Zelenina | egreš |
| vika panónska | | dula |
| pohanka | uhorka | mandľa |
| facélia | dyňa | gaštan jedlý |
| lucerna chmeľovitá | tekvica | orech |
| hrach | kel*) | tŕnovník agát |
| hrach siaty roľný | cibuľa*) | pagaštan |
| | karfiol*) | hloh*) |
| | repa cukrová*) | krušina |
| | repa kŕmna*) | imelovník |

*) len na semeno.

**Za kvitnúce stromy a kry sa považujú aj stromy a kry navštevované včelami v dobe výskytu medovice**

| | | |
|---|---|---|
| smrek | javor | breza |
| jedľa | lipa | jelša |
| borovica | osika | topoľ |
| smrekovec | buk | brest |
| dub | lieska | jarabina |
| vŕba | hrab | trnka |

**Príloha č. 3**
**vyhlášky č. 37/1963 Zb.**

## ZOZNAM najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami

### ZOZNAM
**najviac sa vyskytujúcich burín navštevovaných včelami**

bodliak*)
čakanka obyčajná
ranostaj pestrý
černuška roľná
čermeľ roľný
čistec*)
hadinec obyčajný
rumanček pravý
hlaváčik*)
hluchavka*)
horčica*)
konrígia východná
hrachor*)
nevädza*)
ďatelina*)
pakost*)
kukučina*)
komonica*)
králik
konopnica*)
kúkol obyčajný
dvojradovka*)
pyštek
fialka trojfarebná roľná
mak vlčí
mäta roľná
materina dúška obyčajná
mrlík*)
mlieč roľný
jarmila jarná
pastierska kapsička obyčajná
peniažtek roľný
pichliač*)
pohanka oplietavá
galinsoga malokvetá
podbieľ liečivý
nezábudka roľná
iskerník roľný
mliečnik*)
stavikrv*)
redkev ohnicová
vesnovka obyčajná
veronika*)
rezeda*)
slez*)
púpava*)
starček*)
lipkavec*)
pupenec roľný
krepis*)
lucerna chmeľovitá
vika*)
zemedym*)

*) — všetky druhy.

*) Nariadenie ministra zdravotníctva č. 87/1953 Zb. o hygienickej a protiepidemickej ochrane vody.

**) Zákon č. 43/1955 Zb. o československých kúpeľoch a žriedlach.

***) Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický vo Vodňanoch pre obvod Juhočeského a Západočeského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko pre choroby rýb a znečisťovanie vôd, Praha - pre obvod Stredočeského, Severočeského a Východočeského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko Ostrava - pre obvod Severomoravského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - výskumná stanica rybárska Hodonín - pre obvod Juhomoravského kraja, Výskumný ústav rybársky a hydrobiologický - pracovisko Bratislava - pre všetky kraje na Slovensku.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.